

**ปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน
ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ***
**PROBLEMS IN AND NEEDS FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT
OF ADULT BASIC EDUCATION OF SCHOOLS IN FACTORIES IN
BANGKOK METROPOLITAN AREA AND SUBURBS**

ปัญญา วงศ์จันทร์**
ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม เขต กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม 7 แห่ง จำนวน 175 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-Test

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษา

สายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน กับ ผู้ใช้แรงงานต่อสภาพปัญหาด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนกับผู้ใช้แรงงานต่อสภาพความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบ มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตระดับมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดภาควิชาการศึกษาจากระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purposes of this research were to study the problems of and the needs for adult basic education of schools in the factories in Bangkok Metropolitan area and its suburbs. The sample of this study consisted of 14 factory officers, 14 teachers in nonformal education and 147 factory workers. The instruments used in collecting the data were a rating-scale questionnaire and the open-end questions. The statistical devices used in analyzing the data were percentage, means, standard deviation and t-test.

The results of this research were :

1. The problems in educational management and services for adult basic education of schools in the factories of Bangkok and its suburbs as a whole were rated at a moderate level.
2. The needs for educational management and services for adult basic education of schools in the factories of Bangkok and its suburbs as a whole were rated at a moderate level.
3. The problems in educational management and services for adult basic education of schools in the factories of Bangkok and its suburbs as a whole were found nonsignificantly different at .05 level, when classified by factory workers and teachers in nonformal education.
4. The needs for educational management and services for adult basic education of schools in the factories of Bangkok and its suburbs as a whole were found nonsignificantly different at .05 level, when classified by factory workers and teachers in nonformal education.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพปัจจุบันการพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ได้เปลี่ยนไปสู่ภาคอุตสาหกรรมเป็นผลให้แรงงานในภาคเกษตรกรรม ทั้งชายหญิงและเด็กหลังไหลเข้าสู่ธุรกิจอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ เพราะเหตุจูงใจในเรื่องค่าจ้าง ค่าตอบแทน การได้รับความรู้ประสบการณ์ใหม่และมุ่งหวังที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้สูงขึ้น เพราะเหตุที่ครอบครัวมีรายได้น้อยไม่สามารถให้การศึกษาแก่บุตรหลานในอุปการะได้ทำให้ขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาพื้นฐานสายสามัญในระดับสูงและขาดโอกาสทางการศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะฝีมือ ผู้ใช้แรงงานกลุ่มนี้จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนวิถีชีวิตตนเองจากการเข้าโรงเรียนเป็นการเข้าสู่โรงงานเพื่อทำงานหาเลี้ยงชีพและครอบครัวมากขึ้น นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) รัฐกำหนดเป้าหมายซึ่งจะเป็น เครื่องชี้วัดผลการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ตามวัตถุประสงค์หลักในระบอบของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 คือยกระดับทักษะฝีมือและความรู้พื้นฐาน ให้แก่แรงงานในสถานประกอบการ โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกต่อกลุ่มแรงงานอายุ 25-45 ปี และให้ผู้ด้อยโอกาสทุกประเภทได้รับโอกาสพัฒนาเต็มตามศักยภาพและได้รับบริการพื้นฐานทางสังคมอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540 ก, หน้า 4) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ประเทศไทยมีโครงสร้างประชากรที่สมดุลและขนาดครอบครัวที่เหมาะสมโดยรักษา

แนวโน้มภาวะเจริญพันธุ์ของประชากรให้อยู่ในระดับทดแทนอย่างต่อเนื่อง คนไทยมีสุขภาพดี มีคุณภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีคุณธรรม มีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อส่วนรวม ให้ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป มีการศึกษาโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 9 ปี ในปี พ.ศ. 2549 ยกระดับการศึกษาของแรงงานไทยให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2549 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2544 ข, หน้า 18) ปัจจุบันนี้มีนายจ้างให้ความสนใจรวมทั้งลูกจ้างจึงได้มีการติดต่อประสานงานกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ให้ดำเนินการโรงเรียนในโรงงานในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาของ โรงเรียนใน โรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดไปแล้ว แต่ต้องปิดโครงการโรงเรียนในโรงงานลง ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ ระเบียบและหลักสูตร ซึ่ง กำหนดว่าผู้เรียนต้องมีเวลา เรียนไม่ต่ำกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ จึงจะมีสิทธิ์สอบ จึงเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนมากเนื่องจากเวลาเรียนไม่พอและในช่วงที่โรงงานมีงานเร่งด่วนนอกเวลาปัญหาจากสถานที่เรียนสื่อการเรียนการสอนผู้ใหญ่วัยชราในชั้นเรียนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ขาดสื่อการเรียนต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ปัญหาของผู้เรียนที่ลาออกกลางคัน ทำให้ชั้นเรียนมีผู้เรียนน้อยกว่าเกณฑ์ จึงทำให้ต้องยุบชั้นเรียนปัญหาครูลาออกกลางคันเมื่อได้งาน ที่มั่นคงกว่าผู้ใช้แรงงานได้เรียนครบตามหลักสูตรพื้นฐานแล้ว ทำให้นายจ้างปิดโรงเรียนในโรงงานลงและผู้ใช้แรงงานไม่อยากเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนวิชาชีพเสริม จึงไม่ได้เพิ่มทักษะความรู้วิชาชีพ

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วพบว่ามีปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนในโรงงาน

อุตสาหกรรม ในด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการความถนัดของผู้ใช้แรงงาน การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเรียนรู้ จากประสบการณ์ และการปฏิบัติจริงคิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ตลอดจนความจำเป็นของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ตามแผนพัฒนาคนและสังคมในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมของประเทศ แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของผู้ใช้แรงงานอุตสาหกรรมของประเทศไทยยังคงอยู่ต่ำ ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จึงมีความจำเป็นและเป็นที่ยอมรับทั่วไปว่าเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คือการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นระบบที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาคนเพื่อจะได้นำความรู้ มาพัฒนาประเทศโดยตรงและการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสถานภาพของผู้ใช้แรงงานที่พลาดโอกาสในการศึกษาในระบบความจำกััดในเวลาเศรษฐกิจ ตลอดจนความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ในการทำงานได้ควรเป็นการศึกษาในรูปแบบการจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงาน อุตสาหกรรม

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้มีความเหมาะสม

และเป็นไปได้มากขึ้น โดยจะศึกษาสภาพปัญหาทางการศึกษาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษา ความคิดเห็นในเรื่องของความต้องการทางการศึกษาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญ จากผู้บริหารสถานประกอบการ ผู้ใช้แรงงาน และนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดการจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

2. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนกับผู้ใช้แรงงานต่อสภาพปัญหาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนกับผู้ใช้แรงงานต่อความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรม เขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหา และความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานเป็นอย่างไร

2. ความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาระหว่างเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนกับผู้ใช้แรงงานสภาพปัญหาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ความคิดเห็นต่อความต้องการของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนกับผู้ใช้แรงงานต่อความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานต่อสภาพปัญหาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญแตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานต่อความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบปัญหาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2. เพื่อทราบความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการที่แท้จริงของผู้บริหารสถาน

ประกอบการ เจ้าหน้าที่งานการศึกษา นอก
โรงเรียน และผู้ใช้แรงงานต่อไป

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะความ
คิดเห็นด้านสภาพปัญหาและความต้องการด้าน
การจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของ
โรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมตามทัศนะของ
ผู้บริหารสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่งาน
การศึกษานอกโรงเรียน และผู้ใช้แรงงานเพื่อเป็น
แนวทางในการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษา
สายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจะศึกษา
ในภาพรวม

2. การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาเฉพาะ
โรงงานอุตสาหกรรม ในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
และความต้องการการจัดการศึกษานอกระบบใน
โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จำกัด
เฉพาะรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับคนงานใน
โรงงานอุตสาหกรรมที่ขึ้นทะเบียนร่วมโครงการกับ
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในการจัดตั้ง
โรงเรียนใน โรงงานที่มีลูกจ้าง 50 คน ขึ้นไปใน
เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้น

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพ
ของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

3.1.1 ผู้บริหารสถานประกอบการ (สอบถามเฉพาะข้อเสนอแนะ)

3.1.2 เจ้าหน้าที่งานการศึกษา
นอกโรงเรียน

3.1.3 ผู้ใช้แรงงาน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 สภาพปัญหาด้านการจัด
และการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน
ใน โรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล

3.2.2 ความต้องการด้านการจัด
และการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนใน
โรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรผู้ตอบแบบ
สอบถามออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดและ
ขั้นตอน ในการสุ่มตัวอย่างและคัดเลือกดังต่อไปนี้

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1 ผู้บริหารสถานประกอบการ
หรือ เจ้าของ ผู้จัดการทั่วไป หรือหัวหน้าฝ่าย
ต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ควบคุม ดูแลรับผิดชอบเรื่องการ
จัดการศึกษาให้กับผู้ใช้แรงงานที่เรียนสายสามัญ
ของโรงเรียนใน โรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพ
มหานคร และปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 25 คน
(จาก 7 โรงงานอุตสาหกรรม)

1.2 เจ้าหน้าที่งานการศึกษานอก
โรงเรียนหรือ ครูที่มีหน้าที่สอนให้กับผู้ใช้
แรงงาน ที่เรียนสายสามัญของ โรงเรียนใน
โรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 25 คน (เป็นจำนวน
ผู้ปฏิบัติจริงในแต่ละโรงงาน)

1.3 ผู้ใช้แรงงานที่เรียนสายสามัญของ
โรงเรียนใน โรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพ
มหานคร และปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 270 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
มีจำนวน รวมทั้งสิ้น 175 คน มีขั้นตอนในการ
เลือกกลุ่ม ตัวอย่างดังนี้

2.1 แบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ที่งานการศึกษา นอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงาน จำนวน ประชากร รวม 320 คน

2.2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานประกอบการเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานโดยเทียบจากตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเคอร์ซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, n.d. อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 303) โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 175 คน จากกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารสถานประกอบการ 25 คน จาก 7 โรงงานอุตสาหกรรม สุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงงานละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 14 คน เจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน 25 คนจาก 7 โรงงานอุตสาหกรรม สุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงงานละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 14 คน และผู้ใช้แรงงาน 270 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 147 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามสภาพปัญหาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาและความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และสร้างแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานประกอบการ (สอบถามเฉพาะข้อเสนอแนะ) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ หรือ เติมคำใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการจัดและการบริการทางการ

ศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม ตอนที่ 3 ความต้องการและข้อเสนอแนะด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 สำหรับเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้แรงงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการหรือ เติมคำ ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัญหาด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตอนที่ 3 ความต้องการด้านการจัดและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

แบบสอบถามดังกล่าวผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและหาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .95

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ ระหว่างวันที่ 1-30 กันยายน พ.ศ. 2547 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนรวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 142 ฉบับจากจำนวน 175 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 81.14 และ นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานประกอบการ(สอบถามเฉพาะข้อเสนอแนะ)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบบเชิงพรรณนาและแบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 3 สำหรับผู้ใช้แรงงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS โดยทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายตามเกณฑ์พร้อมจัดอันดับนำเสนอในรูปตาราง ประกอบการบรรยายและเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน ผู้ใช้แรงงาน โดยวิเคราะห์สถิติ t-Test และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงาน พบปัญหาด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญของ โรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.67$) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านข่าวสารข้อมูล ($\bar{x} = 2.89$) ด้านเวลา ($\bar{x} = 2.79$) ด้านบรรยากาศ ($\bar{x} = 2.17$)

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานพบความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษา สายสามัญของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$) เมื่อพิจารณา โดยจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบรรยากาศ ($\bar{x} = 3.53$) ด้านสถานที่ ($\bar{x} = 3.45$) ด้านกระบวนการเรียน การสอน ($\bar{x} = 2.62$)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามสมมติฐานข้อที่ 1 “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งาน

การศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานต่อสภาพปัญหาด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาแตกต่างกัน” โดยใช้ค่าสถิติ t แสดงว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงาน ต่อสภาพปัญหาด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและด้านข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นตามสมมติฐานข้อที่ 2 “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานต่อสภาพความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาแตกต่างกัน” โดยใช้ค่าสถิติ t แสดงว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงาน ต่อสภาพความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอน ด้านสถานที่ ด้านข้อมูล ข่าวสาร และรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียนใน โรงงานอุตสาหกรรมดังนี้ ปัญหาด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญพบว่า ขาดสื่อ อุปกรณ์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่มีเวลาเรียนเพราะต้องทำงานล่วงเวลา และเวลาเรียนน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะควรจัดหาสื่อการเรียนรู้อย่างตนเอง เปิดสอนวิชาชีพเพิ่มเติม และควรจัดห้องสมุดในโรงงานและอินเทอร์เน็ตให้บริการ

ความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญพบว่า ควรจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ จัดการ

ศึกษาด้านอาชีพเพิ่มเติม จัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเวลาทำงาน รัฐบาลควรให้งบประมาณสนับสนุนในเรื่องสื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์การศึกษา จัดให้มีห้องสมุดในโรงงานพร้อมทั้งอินเตอร์เน็ต ให้บริการ

ข้อเสนอแนะ ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในสถานประกอบการและการศึกษ ควรจัดให้เหมาะสมกับการศึกษาต่อและทำงาน ในอนาคต จัดการเรียนการสอนให้ความรู้ครอบคลุมตรงกับเนื้อหาในหลักสูตร จัดหาคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนให้เพียงพอจัดให้มีสื่อประเภทอินเตอร์เน็ต ที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ ค้นคว้าของกลุ่มโรงงานและให้มีพื้นที่ในการเล่นกีฬา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษาออกโรงเรียน และผู้ใช้แรงงานพบปัญหาและความต้องการด้านการจัดการและบริการทางการศึกษาสายสามัญของ โรงเรียน ในโรงงาน อุตสาหกรรม ในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยแต่ละด้านมีปัญหาและความต้องการดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรพบว่าเจ้าหน้าที่งานการศึกษาออกโรงเรียน และผู้ใช้แรงงาน เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พบปัญหาขาดการนิเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสายสามัญ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องตระหนักในภาระหน้าที่การสอนที่ตนเองรับผิดชอบให้แก่ผู้เรียนให้มีความรู้หรือทักษะในเนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่กำหนดโดยเฉพาะการเรียนการสอนที่มีระยะเวลาเพียงสั้นๆนั้นยังคงจะต้องสร้างความเชื่อถือในฐานะครูผู้สอนให้

เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียน ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาควรจะได้จัดกลุ่มนิเทศติดตามออกตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนและผู้เรียนโดยการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กล้า ทองขาวและสุมาลี สังข์ศรี (2542, หน้า 203-227) พบว่าการจัดกิจกรรมการศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพแก่กลุ่มผู้ใช้แรงงานทำได้น้อยเพราะส่วนมากมีลักษณะเป็นแบบมีชั้นเรียนและแบบอบรมเฉพาะกิจ จึงทำให้พบปัญหาเรื่องของการนิเทศเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรสายสามัญ สาเหตุอีกอย่างหนึ่ง อาจเป็นเพราะผู้ใช้แรงงานไม่ได้สนใจในการเข้าปฐมนิเทศการใช้หลักสูตรสายสามัญเท่าที่ควร

ด้านหลักสูตรพิจารณาโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางส่วนใหญ่มีความต้องการหลักสูตรที่ใช้มีความชัดเจนทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจมากขึ้นจากความต้องการดังกล่าวการกำหนดเนื้อหา เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความจำเป็นจะต้องทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ความจำเป็นและความต้องการระดับพื้นที่ และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการในแต่ละพื้นที่ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาข้อมูลก่อนพัฒนาหลักสูตรและหลักสูตรนั้น ๆ จะต้องให้กลุ่มผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกำหนดด้วย จะทำให้มีหลักสูตรที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด อรวรรณ กิมะพันธุ์ (2542, หน้า 78-79) อ้างอิงจากRogers, n.d.) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่สำคัญจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมองเห็นว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในชีวิตของเขาและการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้สะดวกยิ่งขึ้นถ้าผู้เรียนได้มีส่วนรับผิดชอบ ต่อกระบวนการเรียนรู้นั้นด้วย

1.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า เจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ใช้แรงงาน เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พบปัญหาผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการเรียน เพราะทำงานมาก เนื่องจากในโรงงานอุตสาหกรรม มีงานเร่งด่วนหรือต้องทำงานล่วงเวลา ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดของซัคคุทรี โพรตุสเซอ (2544, หน้า 55 อ้างอิงจาก Knowles, 1978) กล่าวถึง แนวคิดของลินเดอร์แมน (Lindeman) เกี่ยวกับการ เรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่า การจัดการศึกษาให้แก่ผู้ใหญ่ควรให้ความสำคัญในการชดเชยในความแตกต่างของผู้เรียนผู้ใหญ่ไม่ว่าในด้านรูปแบบการเรียนรู้ ระยะเวลาสถานที่ และความเร็ว ช้าของกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านกระบวนการเรียนการสอน พิจารณาโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางส่วน บางเรื่องมีความต้องการดังนี้ ผู้เรียนควรให้ความร่วมมือ ในการพบกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกล้า ทองขาวและสุมาลี สังข์ศรี (2542, หน้า 203-227) กล่าวว่าวิธีการเรียนภาคทฤษฎีทั้งหมด ควร จัดทำเป็นสื่อประสมให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง มีการพบกลุ่มเป็นบางครั้ง การเรียนภาคปฏิบัติอาจใช้วิธีการทดสอบมาตรฐานทักษะฝีมือสำหรับผู้ทำงานตรงกับหลักสูตรที่ศึกษาให้มีการฝึกปฏิบัติในโรงงานอุตสาหกรรม

1.3 ด้านเวลา พบว่าเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงาน เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พบปัญหาเวลาเรียนน้อยเกินไป จากปัญหาด้านเวลา สอดคล้องกับแนวความคิดของสมคิด อิศระวัฒน์ (2543, หน้า 25-26 อ้างอิงจาก Smith, 1982) มีแนวคิดว่าเด็กและผู้ใหญ่มี

ความแตกต่างกัน คือการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่มีหลายบทบาท มีภาระความรับผิดชอบ มีตำแหน่ง ดังนั้นเวลาของผู้ใหญ่ซึ่งจะอุทิศให้กับกรเรียนจึงอาจทำได้ไม่เต็มที่เพราะต้องใช้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่อื่น เวลาสำหรับผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ได้คิดเช่นเดียวกับผู้ใหญ่เด็กใช้เวลาในการเล่นหรืออยู่ที่โรงเรียน มีหน้าที่เรียนเพียงอย่างเดียว ผู้ใหญ่มองเห็นว่าการลงทุนเรื่องเวลา มีความสำคัญเช่นเดียวกับเรื่องเงินและความพยายามการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จึงเกิดจากการที่บุคคลนั้นได้ประโยชน์หรือไม่

ด้านเวลาพิจารณาโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางมีความต้องการดังนี้ การเปิดกร เรียนการสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ มีความต้องการมาก ซึ่งเป็นผลดีทั้งเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมและผู้ใช้แรงงานที่ไม่ต้องเสียเวลาในการทำงานมากนักก็ยกเล่าเรียนต่อ อันจะเป็นผลทำให้มีรายได้น้อยลงหรือเจ้าของโรงงานอาจไม่พอใจที่ผู้ใช้แรงงานจะต้องเสียประโยชน์ในการทำงานเพราะผู้ใช้แรงงานต้องใช้เวลาบางส่วนไปศึกษาเล่าเรียนต่อ ซึ่งเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดโปรแกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จะใช้กับกลุ่มผู้เรียนในหลาย ๆ ช่วงระยะเวลาเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ใช้แรงงานได้มีโอกาสได้ศึกษาเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของกล้า ทองขาวและสุมาลี สังข์ศรี (2542, หน้า 203-227) กล่าวว่า เวลาที่สะดวกจะไปเรียนในห้องเรียนคือวันหยุดสุดสัปดาห์และแรงงานเยาวชนต้องการให้สถานประกอบการช่วยเหลือโดย

1.4 ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่ควรใช้ในการสอน พบว่าเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน

และผู้ใช้แรงงานเมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พบปัญหาสื่อการสอนประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายแผ่นใส โทรทัศน์คอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ กับความต้องการ จากปัญหาดังกล่าว ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่สามารถมองสภาพปัญหาอันอาจจะมีขึ้น และหาทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้อย่างฉับพลัน การขาดสื่อวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เป็นส่วนเล็ก ๆ น้อย ๆ อยู่ในความสามารถของผู้สอน จะสามารถแก้ไขได้แต่หากเป็นเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่จะต้องลงทุนสูง และหาทางแก้ไขปัญหาไม่ได้ หากมีความจำเป็นจริงอาจมีการวางแผนเพื่อจัดซื้อ จัดหาโดยวิธีการต่าง ๆ หรืออาจมองหาช่องทาง ในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ร่วมกันระหว่าง หน่วยงานและสถานประกอบการที่เห็นความสำคัญ ของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ธรรมพิลา (2535, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง สภาพความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการฝึกอบรมคนงานใน โรงงานอุตสาหกรรมเขต กรุงเทพมหานคร พบปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่พบมากที่สุด ได้แก่ ห้องฝึกอบรมที่มีขนาดเล็กเกินไป ไม่มี ห้องฝึกอบรมโดยเฉพาะและขาดผู้ที่มีความรู้ด้าน สื่อให้คำแนะนำ

ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน การสอน พิจารณาโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนใหญ่พบความต้องการดังนี้ การ ดูแลรักษาอุปกรณ์ การเรียนการสอนให้ใช้การ ได้คือผู้เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสวรรค์ แสงวิจิตร (2531, บทคัดย่อ) กล่าวว่า หน่วยงานรัฐบาล (หน่วยงานที่จัดการศึกษา นอกโรงเรียน) เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และอุณา นพคุณ (2546, หน้า 118-119 อ้างอิง จาก Caffarella, 1994) กล่าวว่าการใช้

คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน กลวิธีนี้ การเรียนการสอนจะประกอบด้วยรูปแบบการฝึก การลงมือปฏิบัติภารกิจ การสร้างสถานการณ์จำลอง และการแก้ปัญหา ด้วยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ กลวิธีชนิดนี้ส่วนมากแล้วจะนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทางไกล

1.5 ด้านสถานที่ พบว่าเจ้าหน้าที่ งานการ ศึกษา นอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงาน เมื่อพิจารณาโดย รวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนใหญ่พบปัญหาขนาดของห้องเรียนใน โรงงาน ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่าง เหมาะสม จากผลการ วิเคราะห์ดังกล่าวทำให้ ศึกษาดูถึงการจัดสถานที่ที่มีความกว้างขวางเหมาะสม กับจำนวนผู้เรียนทำให้ผู้สอน สามารถคิดแปลง เคลื่อนย้ายทั่วกิจกรรมได้ง่ายและรวดเร็วรวมทั้ง ใช้วิธีการสอน ได้หลากหลาย แต่ถ้าห้องเรียน มีตัวกั้นแคบมีพื้นที่จำกัดก็ยากที่จะใช้วิธี การเรียนการสอนได้หลายแบบดังนั้น ปัญหาด้าน การจัดสถานที่ในสภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญห น้อยแสดงว่าผู้บริหารในสถานประกอบการให้ความสำคัญต่อการจัดหาสถานที่เรียนที่สอนมีความ สะดวกและเหมาะสม

ด้านสถานที่ พิจารณา โดยรวมมี ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ พบความต้องการดังนี้ บริเวณห้องเรียน ทำเลของ ห้องเหมาะสม มีความสงบไม่มองเห็นบุคคล ภายนอกพลุกพล่าน ทำให้มีสมาธิในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด อิศระวัฒน์ (2543, หน้า 188-197) กล่าวว่า สถานที่ที่มีผลต่อกลิ ดเล็กรวิธีการสอนเป็นอย่างดีมี อาทิเช่น ถ้าสถานที่ คับแคบผู้เรียนนั่งเรียนแออัด จะทำให้ผู้สอน ไม่อาจใช้วิธีการสอนได้หลายแบบ สถานที่ที่ใช้ ในการสอนหรือฝึกอบรม จำเป็นต้องมีควา

กว้างขวาง มีพื้นที่มากพอสำหรับจำนวนคนมีพื้นที่กว้างขวางพอสำหรับจัดกิจกรรม เก้าอี้สามารถปรับเปลี่ยนได้จึงจะใช้วิธีการสอนได้หลายแบบ ความคับแคบของสถานที่ อาจทำให้วิธีการสอนที่นำมาใช้มีความจำกัด

1.6 ด้านบรรยากาศ พบว่าเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานเมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาด้านบรรยากาศที่พบปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทไม่สะดวก จากปัญหาด้านบรรยากาศการจัดการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมนั้น จะทำให้ผู้เรียนมีความสบายกายมีสมาธิและมีความตั้งใจได้อย่างเต็มที่ จึงช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้ดีขึ้นและมีความรู้ที่ติดต่อกับผู้สอนต่อสิ่งที่เรียนทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน

ด้านบรรยากาศพิจารณาโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากส่วนใหญ่พบความต้องการดังนี้ ห้องเรียนดูแลรักษาให้สะอาดและมีความเรียบร้อยอยู่เสมอ จากความต้องการด้านบรรยากาศผู้สอนสอนแล้วผู้เรียนเกิดการเรียนผู้ดีขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงมีระดับความต้องการมาก

1.7 ด้านข่าวสารข้อมูลพบว่าเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้แรงงานเมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาด้านข่าวสารข้อมูลพบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง พบว่าห้องสมุดในโรงงาน ไม่มีวารสาร และตำราเพื่อการศึกษา ค้นคว้าด้านเนื้อหาวิชาสายสามัญ มาให้บริการ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานประกอบการไม่เห็นความสำคัญและความเป็นที่ที่จะต้องจัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ชรรณเจริญ (2538, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการด้านการศึกษาแก่

ลูกจ้างใน โรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การยกระดับการศึกษาของลูกจ้างการอบรมและให้ข่าวสารเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของลูกจ้างทั้งในโรงงานและนอกโรงงานอยู่ในระดับต่ำ การจัดนโยบายของโรงงานเน้นสวัสดิการด้านอื่น นายจ้างคิดว่าสวัสดิการด้านการศึกษา ไม่คุ้มกับการลงทุนให้เหตุผลว่าลูกจ้างส่วนใหญ่ไม่สนใจเข้าใช้บริการนอกจากนี้ยังพบปัญหาในเรื่องขาดบุคลากรและสถานที่จัดด้วย

ด้านข่าวสารข้อมูลพิจารณาโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่พบความต้องการดังนี้ ต้องการสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนในโรงงานอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสุวรรณ ศรีสวัสดิการ (2531, บทคัดย่อ) กล่าวว่าสื่อที่ให้ข่าวสารข้อมูลควรเป็นประเภท วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร ป้ายประกาศ และ ทศพล ศรีธม (2542, หน้า 110-118) กล่าวว่า การรับรู้ข่าวสารจากภายนอกสถานที่ประกอบการ ผู้ใช้แรงงานรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำของประเทศระดับมากและรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจ้างงานพอสมควร ส่วนข้อมูลข่าวสารในสถานประกอบการ ผู้ใช้แรงงานทราบเกี่ยวกับความมั่นคงของบริษัทที่ทำงานอยู่ รวมทั้งการจ้างงานพอสมควร ในระดับปานกลางและเมื่อมีปัญหาในการทำงานมักปรึกษาเพื่อน รองลงมาปรึกษาหัวหน้างาน การรับข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพส่วนใหญ่ทราบถึงแหล่งงานและตำแหน่งที่รับสมัคร โดยทราบจากสื่อสาร มวลชนเป็นส่วนมาก เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และ หนังสือพิมพ์รองลงมาจะทราบจากเพื่อน

2. การเปรียบเทียบทัศนคติความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ใช้

แรงงานต่อสภาพปัญหาด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและด้านข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันเนื่องจากเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียน มีความคิดเห็นปัญหาด้านหลักสูตรและข้อมูลข่าวสารพบปัญหามากกว่าผู้ใช้แรงงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนมีความเข้าใจในปัญหาของหลักสูตรและข้อมูลข่าวสารมากกว่าจากผู้ใช้งาน ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา จึงขาดความเข้าใจในปัญหาของหลักสูตรและข่าวสารข้อมูล

การเปรียบเทียบความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านสถานที่ ด้านข้อมูลข่าวสารและรวมทุกด้านแตกต่างกัน พบว่าเจ้าหน้าที่งานการศึกษานอกโรงเรียนมีระดับความต้องการมากกว่าผู้ใช้แรงงานเพราะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสายสามัญของโรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรมดังนี้

ปัญหาด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญพบว่า ขาดสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้อย่างน้อย ไม่มีเวลาเรียนเพราะต้องทำงานล่วงเวลาและเวลาเรียนน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะควรจัดหาสื่อการเรียนรู้อย่างน้อย เปิดสอนวิชาชีพเพิ่มเติม และควรจัดห้องสมุดในโรงงานและอินเทอร์เน็ตให้บริการ

ความต้องการด้านการจัดการและการบริการทางการศึกษาสายสามัญพบว่าควรจัดให้มีการเรียน

การสอนภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ จัดการศึกษาด้านอาชีพเพิ่มเติม จัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเวลาทำงาน รัฐบาลควรให้งบประมาณสนับสนุนในเรื่องสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์การศึกษา จัดให้มีห้องสมุดในโรงงานพร้อมทั้งอินเทอร์เน็ตให้บริการ

ข้อเสนอแนะ ควรจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในสถานประกอบการและการศึกษาควรจัดให้เหมาะสมกับการศึกษาต่อและทำงานในอนาคต จัดการเรียนการสอนให้ความรู้ครอบคลุมตรงกับเนื้อหาในหลักสูตร จัดหาคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนให้เพียงพอจัดให้มีสื่อประเภทอินเทอร์เน็ตที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ค้นคว้าของกลุ่มโรงงานและให้มีพื้นที่ในการฝึกงาน

ข้อเสนอแนะ รัฐบาลควรสนับสนุนให้โรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จัดแหล่งแนวหลักสูตรสายสามัญให้ชัดเจนหรือประชาสัมพันธ์เรื่องของหลักสูตรสายสามัญให้แก่ผู้ใช้แรงงานอาจทำได้โดยการจัดพิมพ์ทิ้งไปแนะนำ ในช่วงวันอาทิตย์ เวลาพักกลางวัน หรือตอนเย็นหลังเลิกงานหรือจัดทำแผ่นพับแนะนำหลักสูตรให้แก่ ผู้ใช้แรงงาน หรือทำข่าวประกาศติดตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ ในบริเวณ โรงงานอุตสาหกรรม

2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรืออำนวยการจัดทำสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนจัดให้บริการกับโรงงานอุตสาหกรรม

โดยขอสงวนลิขสิทธิ์ไว้แก่ผู้จัดทำ

ได้ยืมเพื่อนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน

ที่จัดขึ้น ในโรงงานอุตสาหกรรม

3. จัดสถานที่และบรรยากาศที่เหมาะสม

กับการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ

มีสมาธิและมีความตั้งใจเรียนซึ่งเป็นโอกาสที่

ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

4. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน

ควร สร้างเครือข่ายกับโรงเรียนในโรงงานอื่นเพื่อ

แลกเปลี่ยนความรู้การจัดการศึกษาสายสามัญและ

เพิ่มการให้บริการข่าวสารข้อมูล มีห้องสมุดใน

โรงงานอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาการจัดการ

ศึกษา โรงเรียน ในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัด

อื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพ

ปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาสาย

อาชีพของโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและ

อุปสรรคในการเปิด โครงการ โรงเรียน ใน โรงงาน

อุตสาหกรรม

เอกสารอ้างอิง

กล้า ทองขาว และสุมาลี สังข์ศรี. (2542). รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงาน
 ยาวชนไร้ทักษะในโรงงานอุตสาหกรรม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2544). การศึกษาผู้ใหญ่: ปรัชญาตะวันตกและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์.

ทศพล ศรีธูม. (2542). สภาพและความต้องการเพื่อการเตรียมตัวด้านอาชีพของผู้ใช้แรงงานในสถานะ
 เศรษฐกิจตกต่ำศึกษาเฉพาะกรณี: ผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต
 ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ปีพมา ธรรมเจริญ. (2538). การจัดสวัสดิการด้านการศึกษาแก่ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมเขต
 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศรีสุวรรณ แสงวิจิตร. (2531). รูปแบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนให้แก่ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
 ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา
 ผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สมคิด อิศระวัฒน์. (2543). *การสอนผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์ การพิมพ์.
- สุจิตรา ธรรมพิลา. (2535). *สภาพความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการฝึกอบรมคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2540 ข). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544*. กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพรินติ้ง.
- _____. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549*. กรุงเทพฯ: กุรุสภาลาดพร้าว.
- อรวรรณ กิมะพันธุ์. (2542). *การศึกษานอกระบบโรงเรียน: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- อุ้นตานพคุณ. (2546). *กรอบแนวความคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- Caffarella, S. (1994). *Experiential learning: A new approach*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Knowles, S. M. (1975). *Steel designers' manual*. Oxford: Blackwell Scientific.
- _____. (1978). *Planning program for adult learners: A practical guide for educators, trainers, and staff developers*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Smith, W. R. (1982). *Multiple Choice questions in biochemistry: With answers and explanatory comment*. London: Edward Arnold.